

ЖЕНЩИНЫ ОБЪЕДИНИЛИСЬ

СЪ

ПРИТУРКА,
ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ.

РЕДАКТИРАНО ОТЪ ЖЕНИ,
ЗА ГОСПОЖИ И ГОСПОЖИЦИ.

Списанието излиза дваждъ,
а Притурката веднѣждъ въ мѣсеца.

Директорка: ТЕОДОРА Г. НОЕВА

Годишенъ абонаментъ
прѣдплатимъ.

I. На списанието :

За България 5 лева

« странство 6 «

II. На списанието съ
притурката :

За България 7.50 лева

« странство 9 «

Абовати се записватъ направо въ дирекцията на списанието и въ всички-тъ телеграфо-пощен. стан-ции изъ княжеството.

Оплаквания, за нередовно испращане листа, приемат се само въ разстояние на единъ мѣсець отъ издаването му.

Пратенитѣ за публику-
ване ржкописи назадъ се
не връщатъ.

Писма и ръкописи, неподписани и неизважующи мѣстожителството на дописницата, не се прие-
матъ.

Писма неплатени не се
приематъ.

Всѣ какви обявления, относѣщи се до госпожи и госпожици, прѣматъ се.

Ако нѣкои отъ г. г. абонатитѣ си промѣнятъ адреса, трѣбва веднага да явятъ новия си адресъ.

✎ Писма, ръкописи и пари се испращат до: Дирекцията на Женският Съветъ улица Войнишка № 122 ✎

Съдържание:

Жулиета Адамъ и Женский Свѣтъ. — Морски бани. — За лукса. — За всестигателно. — Майка и домакия. — За образованието на жената въ България. — Книги и списания. — Рецензии за книги. — Домашна медицина. — Известие. — Книжовно извѣстие. — Корреспонденция. — Обяснения на обратения отъ жколюбци въ припурката брой 6.

Жулиета Адамъ и Женский Свѣтъ.

Съ велика радостъ съобщаваме на читателитѣ си, а особено на любезнитѣ си абонатки, че списанието ни освѣнъ нашия ученъ свѣтъ привлѣче вниманието и на външния тактъ, както се то вижда отъ писмото на извѣстната вече на читателитѣ ни отъ пѣколкото прѣведени и обнародвани вече въ «Жен. Свѣтъ» нейни статии Г-жа Жульета Адамъ, директорка на период. списание «Nouvelle Revue», отправено до директорката ни г. Т. Ноева, съ което одобрява издаването на списанието ни, като дава пѣконъ свѣтти и обѣщава своето сътрудничество.

«. . . Много одобрявамъ издаването на женски журналъ. Женитѣ отъ всичкитѣ части на свѣта разбиратъ вече, че съставляватъ сила и че трѣбва да бждатъ сила. Затова прѣди всичко друго тѣ не трѣбва да сѣнуватъ невъзможното, да бждатъ много практични и да се борятъ за осъществими и леснопостижими по принципъ реформи. Да си оставатъ винаги

жени, а да се не опитватъ да се прѣобърижатъ на мъже, защото не би могли иначе да доставятъ на обществото добрината, правото и истината, добродѣтели, за които малко се грижи мъжскиятъ полъ. Отдавамъ Ви правото да прѣведете и обнародвате въ България всичко, което бихте одобрили отъ другитѣ ми съчинения или отъ *Petites Nouvelles*, на които спъсъка ще намѣрите въ пратения Ви брой на *N. Revue*. При това явявамъ Ви, че винаги ще ме намѣрите готова да Ви помогна . . .»

И тъй списанието ни днесъ брѣ вече между сътрудницитѣ си, прочутата французойка писателка г. Адамъ, отъ статиитѣ на която ще прѣвеждаме и помѣстваме въ него винаги ония, които отговарятъ на програмата ни.

Морски бани.

(Дѣтска хигиена.)

Отъ нѣколко години насамъ въ западна Европа, щомъ настѣпни сезонътъ на морскитѣ бани захваща се едно усилено движение къмъ морския брѣгъ. Панаушчатъ се вече старшинитѣ дѣдовски кастели; лѣтата не се прекарватъ въ очарователнитѣ вилли; планинскитѣ поетически мѣстности, студентитѣ извори, сѣмичаститѣ тъмни

гори, чистия планински въздухъ малко по малко отстѣпнатъ посѣтителитѣ си на морския брѣгъ. Това движение се забѣлѣжава даже и въ новитѣ романи, въ които интригата често се захваща или свършва на морския брѣгъ. Всичко младо, луксозно, богато, пшуще удоволствия и развлечения, болно и страдающе, захваща вече да се стреми къмъ морския брѣгъ и да пълни крайморекитѣ вилли. А по насъ не се ни помянува, ни вижда такова пѣщо; едва ще чуемъ изъ провинцията едно двѣ семейства, които по силното настояване на докторътъ да отидѣтъ на морски бани; има и такива щастливи градове, въ които още подобни происшествия не сж записвани.

А благотворното влияние на морекитѣ бани и собствено на морския въздухъ върху слабитѣ, изнемощели организми и особено върху туберкулознитѣ въ послѣдно врѣме нагледно е доказано.

Ни една отъ всичкитѣ болѣсти, отъ всички епидемии не е тъй опустошителна както туберкулозата. Споредъ статистикитѣ петата частъ отъ населението на земния шаръ измира отъ туберкулозни болѣсти. Ний съ ужасъ чуваме за приближението на холерата, вземаме най-строги мѣрки за запазване отъ нея, вѣстникитѣ ни се пълнятъ съ наставления; а хладнокрѣвно гледаме колко немилостиво върлува най-страшния бичъ на човѣчеството между насъ, какъ скъсява денетѣ на околнитѣ ни, изуродва организмитѣ имъ и разпространява наоколо страшнитѣ си зарази и миазми, и ни единъ гласъ не се издига да посвѣтѣва, какъ да се прѣдпазимъ или отървемъ отъ тоя бичъ.

Охтиката и скрофулитъ сж проявление на една и сжщата болѣстъ — туберкулозата. За охтиката и до днешенъ день не е изнамѣрено никакво радикално лѣкарство; по колкото се касае до скрофулитъ, то е вече доказано, че морекитѣ бани и морския въздухъ прѣкрасно ги лѣкуватъ. Морския въздухъ съдържа повече кислородъ и солани частици, постоянно се подновява и прѣчиства въ морекитѣ пространства, той е най-здравия за дишане и понася на всички видове скрофулни болѣсти. Планинскитѣ въздухъ е тъй сжщо чистъ и безъ зарази, но той не тъй пълътенъ и не съдържа толкова кислородъ, както морския. Морекитѣ бани иматъ значение не само като студени и солени бани, но и пиятността на морската вода дѣйствува като масажи върху

членоветѣ на организмътъ; при това всѣки знае хигиеническото значение на плаването.

Повече отъ прѣди сто години (въ 1750) докторъ Русселъ пръвъ е обърналъ вниманието на ученитѣ къмъ благотворното дѣйствие на морския брѣгъ върху скрофулитѣ. Подъ неговото влияние и настояване въ Англия най-напрѣдъ сж били построени коттеджи по морекитѣ брѣгове за лѣкуване на скрофулни дѣца. Резултатитѣ сж били толкова очевидни, щото сега вече морекитѣ брѣгове на Англия цѣли сж напжстрени съ коттеджи, въ които се лѣкуватъ не само скрофулни, но и много здрави прѣкарватъ лѣтото тамъ.

Въ Италия докторъ Джузеппе Барелланъ всецѣло се е посветилъ да ратува за построяване на морски лечебници; той е ходилъ отъ градъ въ градъ, държалъ е рѣчи, убѣждавалъ е, молилъ е и най-сетнѣ трудоветѣ му сж били увѣнчани съ успѣхъ; той е сполучилъ да основе двѣ голѣми морски лечебници.

Въ Франция ако и по късно, но и тамъ е било признато неоспорното здравословно влияние на морския брѣгъ върху скрофулитѣ и слабитѣ личности, и построяването на морекитѣ госпитали отъ день на день взема по-голѣми размѣри и придобива по-горещи привърженици.

Резултатитѣ, споредъ статистикитѣ на морекитѣ болници, сж блистателни: едни отъ скрофулитѣ дѣца съвършено оздравяватъ, други значително се поправятъ; а тия, които сж наклонни, едно лѣто, прѣкарано на морския брѣгъ, може да ги избави отъ появяване на скрофулитѣ.

Ето по коя причина захващатъ да посѣщаватъ тъй усърдно морския брѣгъ и богатитѣ захващатъ да си строятъ тамъ вилли.

Помислихъ си, като прочетохъ краткия разсказъ на г-жа Благоева въ поминалнии брой на «Женския Свѣтъ» за захаренскитѣ топли бани, какво благодѣяние би било поне за тия дѣца, които се раждатъ въ крайморекитѣ градове, ако майкитѣ имъ бихж имали сжщата привычка като захаренскитѣ госпожи да прѣкарватъ най-малко единъ день въ недѣлата съ дѣцата си крайморския брѣгъ, каква би била полза за тѣхъ! Отъ колко страдания бихж се избавили за цѣлъ животъ! Тѣй като скрофулитъ не сж толкова страшни съ смъртността, която причиняватъ, а съ ужаснитѣ си страдания и послѣдствия, стотинна слѣпи, глухи, гърбати, сагати, криви съ вратове покрити съ враци, полуумни сж жертви на скрофулитѣ. Тръгнитѣ изъ тѣснитѣ, задушени,

тъмни влажни улици на нашитѣ градове и колко дѣца ще сръщнете блѣдни, сухи, изнемощели, съ вързани вратове, болни очи и уши. Наслѣдствеността, нечистия въздухъ, лошата храна и отгледване развиватъ и усилватъ повече скрофулитѣ. Щастливи сж тия отъ заразенитѣ дѣца, които умрѣжтъ въ ранната си възраст, защото отъ останалитѣ живи рѣдко сж, които оздравяватъ съвършено; скрофулитѣ ги водѣжтъ или къмъ охтиката или къмъ осакатяване; и ползата отъ тѣхъ е, че ще даджтъ заразени потомци на човѣчеството. А съ каква напвнсть по насъ старитѣ гледатъ на появяването на *сичкитѣ*.

Да ма простѣжтъ г-да докторитѣ, гвѣто държижхъ да се косимъ до единъ въпросъ, който се отнася до тѣхната специалностъ; не съмъ свѣдуща и не идж да давамъ свѣти, а само да напомниж за единъ забравенъ у насъ въпросъ, по който нищо не се е писало. Стига докторитѣ да искатъ, то можжтъ да бѣджтъ убѣдителни и краснорѣчиви, защото тѣ всѣки день сж съ жертвитѣ на туберкулозата. Тѣ сж въ състояние да напишжтъ по-обстоятелно по значението и ползата отъ морския брѣгъ, да свѣтватъ и приучватъ хората да го посѣщаватъ.

Не ще и съмнѣние, че ако се построише поне въ единъ приморски градъ морска лечебница за дѣца, то резултатитѣ ѝ бихж насърчили публиката повече отъ всички убѣждения и свѣти.

България, слава Богу, има достатъчно морски брѣгъ, само е за съжаление, че той недостатъчно се посѣщава!

Габрово 9 Май 1893 г.

Л. А.

За лукса.

II. Жената приятелъ на лукса.

(Продължение).

Нъ добрата домакиня у насъ често игнорира елементарнитѣ условия, налагани отъ логиката и развивани отъ домакинството за сполучване домашния миръ и щастие. Тя не знае, че отъ деня, отъ който чрѣзъ св. обрядъ на брака е станала господарка на дома, налага ѝ се отговорностъ за материалното и нравственното му благосъстояние. Тя не знае, че първата ѝ грижа трѣбва да е годишниятъ бюджетъ на домашнитѣ приходи и разходи, които регулира винаги споредъ изискванитѣ отъ домакинството условия. А

казваме, *не знае*, защото домакинята, която знае, нъ прѣнебрѣгва всичко това, е зѣбрь и умислено гледа да разгрои семейното щастие.

И дѣйствително не е никакъ за разбиране, какъ жената, която естествено е толкозъ чувствителна, благородна и благотѣлна, осѣнява до такъва степенъ, щото да се хвърля като нишница въ пропастта на лукса. А както нишничовѣкъ беспрѣстанно се носи къмъ материално и нравствено опропастване, така и замаяната отъ лукса жена подкопавъ нравственното и материалното не само на себе си, нъ и на цѣлата си фамилия дългоденствие. Първата къмъ нишничовството стѣпка произлиза отъ лекоумие и тщеславие, произходящи винаги отъ невежество и отъ неоправданата мономанія на подражаването. Г-жа А. напр. си е доставила едно манто отъ Парижъ; защо да не си го доставѣж и азъ? Г-жа Б. има слуга съ бѣли ржжавици; защо и ний да не замѣнимъ малката си слугица съ такъвъ? Или же мислите, че такъвъ слуга струва по-скъпо отъ слугицата? (а! 60 лева разлика, нищожни работи).

Злочестий мжжъ, тоже тщеславъ, оставя да го водѣжтъ къмъ пропастта! Той дѣйствително по нѣкога протестира, нъ не си налага волята. Господжата има нужда отъ толкозъ дрѣхи! Бекъ може тя да носи скицитѣ дрѣхи по расходжитѣ, посѣщенята, вечеринкитѣ и въ къщи?! Освѣнъ това, пнакъ, какво ще стане съ ония търговски магазини, около които денѣ и поще брѣмчимъ като пчели? Освѣнъ дрѣхитѣ най-послѣ има и толкозъ други малки нѣща, които украшаватъ, придаватъ грациозностъ, като едно лѣчи, една дантела, оиѣзи толкозъ багатели, които на европейката костюватъ 10 ст. само, а на българката поне 5 лева. И тѣй тя харчи, догдѣто най-послѣ чуе въ съседната стая гърмежа на револверъ, съ който мжжътъ ѝ далъ край на злочестинитѣ си, като прѣдпочелъ смъртта отъ бесчестието, или го види да избѣгва отъ града, отъ сѣдалища на който се прѣслѣдва по причина на фалита.

(Слѣдва).

За възпитанието.

Животътъ на органическитѣ същества, отъ растението до самия човѣкъ, се явява въ постепенно развитие, въ укрѣпление на силитѣ и способноститѣ, заеднородни съ природата имъ.

Да способствуватъ и даватъ направление посрѣдствомъ правила и външни сръдства на развитието на вътрѣшния животъ на недѣлимото, ще рече да възпитаваатъ чловѣка.

Ни едно животно не се ражда толкова слабо, както чловѣкътъ, и ни за едно не се пзискватъ толкова физически грижи. Освѣнъ това у него има душа, която природата може да развива до извѣстенъ прѣдѣлъ, но не и да ѝ води до бесконечното развитие. За да достигне човѣкъ до съвършено развитие, той трѣбва да се възпита. Само възпитания човѣкъ знае какъ да живѣе и да употребява окръжаващата го природа въ полза. Какъ да се живѣе? — Този е съществения въпросъ за насъ. Не само какъ да се живѣе въ чисто матернална, нъ въ най общирна смисълъ. Общата задача, въ която се заключаватъ всички специални, е тази: Кое е истинното правило на чловѣческата дѣятелностъ при всички обстоятелства; какъ да постигваме съ тѣлото; какъ да възпитаваме умътъ; какъ да управляваме работитѣ си; какъ да отгледваме челядь; какъ да се обхождаме като граждани; какъ да употребяваме полезно тѣзи источники на щастие, които ни сж дарени отъ природата; какъ да употребяваме способноститѣ си съ най-голямъ полза за себе си и за другитѣ; какъ да живѣемъ съвършенъ животъ; всичко туй сж таквизи нѣща, които ни е необходимо да знаемъ и които само възпитанието ни прѣдава.

На женитѣ лежатъ длъжноститѣ, които сж основитѣ на всички чловѣчески животъ. Не сж ли женитѣ, които управляватъ и поддържатъ домоветѣ, които распоредятъ и най-дрѣбнитѣ домашни работи, които даватъ добри или лоши членове на обществото, които, слѣдователно, рѣшаватъ всичко онова, което най-много интересува цѣлий чловѣчески родъ? Отъ това слѣдва, че тѣ сж главната причина за добритѣ и лошитѣ прави почти на цѣлъ свѣтъ. Разумната работната и благоговѣйната жена е душата на единъ голѣмъ домъ, тя въвежда въ него редътъ на свѣтовнитѣ добрини и на спасението. Напротивъ лошото възпитание на жената принася повече зло, отъ колкото онова на мъжетѣ, защото непорядочността на мъжетѣ дохожда отъ лошото възпитание, което сж приели отъ майкитѣ си, за това трѣбва да се обърне по-сериозно внимание на възпитанието на женитѣ.

Трѣбва отъ рано да се захваща възпитанието на дѣцата. Първата възраст, която често

прѣдоставяватъ на безразсѣдни и никой вътъ безумни жени е именно оная възраст, въ която се извършватъ най-дълбокитѣ впечатления. Дѣцата, прѣди да се научитѣ да говорѣтъ, можемъ да направляваме вниманието имъ и да способствуваме за развързването на языка имъ. Може сжщо твърдѣ рано да имъ вдххваме расположеение къмъ добродѣтелнитѣ и честнитѣ личности и да ги отклоняваме отъ злитѣ и развратнитѣ.

Дѣтското възпоминание прилича на огледалото; въ него чловѣкъ въ по-късни години вижда първитѣ прѣдставивши му се образи. Първитѣ впечатления за всекога си оставатъ въ дѣтето. Ако дѣтето е окръжено съ невѣжество, грубость и себелюбие, то безсѣзнателно си усвоява сжщо такъвъ характеръ и, кога порастне, бива грубо, неразвито, па даже и опасно за обществото. Дѣтето не може да не подражава на оный, което вижда или чува. Майката има много повече влияние върху постъпкитѣ и поведението на дѣтето, отъ колкото бащата; то добрия отъ нейна страна примѣръ има повече значение въ къщи. Къщата е владѣние на жената, нейно царство, гдѣто тя има право на пъленъ контролъ. Нейната власть надъ мъничкитѣ подданици е беспрѣдѣлна. Тѣ се отнасятъ къмъ неѣ по всеки поводъ. Тя е примѣръ и образецъ, който постоянно се намира прѣдъ очитѣ имъ, тѣ неѣ безсѣзнателно наблюдаватъ и подражаватъ.

Просвѣщенiето или невѣжеството, цивилизацията или варварството въ свѣта зависѣтъ въ много значителна степенъ отъ умѣнiето на жената да прилага влиянието си въ прѣдоставенитѣ ней прѣдѣли. Жената възпитава най-хуманно отъ всичкитѣ възпитатели. Мъжътъ е мозака, жената е сърдцето. Той пълни паметта, тя заема сърдцето. Женското влияние на всекъдѣ е еднакво. Въ всичкитѣ страни нейното положение има влияние върху нравственността, обичаитѣ и характера на народа. Гдѣто жената е унижена — тамъ е унижено и обществото; гдѣ тя е нравственно чиста и образована — тамъ и обществата съотвѣтственно на това се възвишаватъ. И тѣй, да се образува жената — значи да се образуватъ мъжетѣ; да се възвиси нейния характеръ — значи да се подигне характера на мъжетѣ; да се расшири нейната умствена свобода — значи да се распространи и обезпечи свободата на цѣло общество, защото семействата раждатъ обществата, както майкитѣ — народитѣ.

Отъ всичко казано до тукъ излиза, че отъ

жената се иска всичко за подобрението на народитѣ, слѣдователно нейното назначение е твърдѣ голѣмо. За жалостъ това нейно назначение е разбрано твърдѣ отъ малцина, особено въ насъ. На жената се гледа, като на стока за проданъ. Родителитѣ повече се грижатъ момата имъ да е хубавица и прѣмѣнена, та да може да се хареса и по-млада да се омъжи, та слѣдъ това, каква майка ще бѣде тя, какви дѣца ще възпитава, тѣ и не мислятъ; да махнатъ единъ товаръ отъ себе си, та каквото ще да става. О, да-ли ще дойде врѣме да се съзнае това велико прѣдначение на жената?

Бащи и майки, гледайте повече да възпитате своята дъщеря, отъ колкото да ѝ труфите и гиздите, защото невѣжеството на една дѣвойка има твърдѣ печални слѣдствия. То поражда притѣснения и мъка и не ѝ дава да разбере, какъ да си прѣкара врѣмето въ невинни занятия. Трѣбва да се пазимъ да не отхранваме дѣвойкитѣ въ нѣжността и боязливостъта, които ги правятъ неспособни за правиленъ животъ. Отъ нищо друго да се не боимъ толкова, отъ колкото отъ тщеславието на момичетата, тѣ се раждатъ съ силно желание да се харесватъ на свѣта. Успѣхитѣ на тщеславието отиватъ много далечъ у нашия народъ и принасятъ безбройни злини.

Гр. Добришъ, 7-ий Май 1893 г.

Майка и домакиня.

(Продължение).

Въ една по-напрѣдшла възраст майчината обичъ трѣбва да е *логична* и *умѣрена*, защото иначе тя е опасна за дѣцата, когато грѣшкитѣ имъ се прикриватъ, оправдаватъ и не се поправятъ тутакси отъ майка имъ. А туй благо расположение на майката къмъ чедата трѣбва да е общо. Не се позволява, щото тя да се показва милостива къмъ едното си, а немилостива къмъ другото си чедо; защото отъ туй произлиза ожесточаваннето на неоправданото дѣте, развала се равенството, добродѣтелта, правото, та по такъв начинъ невъзможно става възпитаваннето на дѣцата. Разумната жена трѣбва да се показва и да бѣде добра къмъ всичкитѣ си чедата.

Майка, която не обича дѣцата си, не обича и мъжа си, на когото плодъ сѣ тѣ. Майка, която не обича дѣцата си, необича човѣчеството, на което тѣ принадлежатъ. Майка, която

не обича дѣцата си, не обича и Бога, който ѝ подарилъ тия драгоценни дарове.

А майчината къмъ дѣцата обичъ най-ясно се доказва въ възпитанието, учението, наставленията по божия законъ, въ образуваането на духа и сърдцето имъ и въ продължителната ѝ грижа за духовното и тѣлесното имъ здравие. Жената, колкото и незначителна да се показва, споредъ оня, които повърхностно ѝ разгледва, толкова велика и чудесна се доказва въ възпитанието на дѣцата си, защото майката е длъжна да направи дѣцата си чрѣзъ най-ранното имъ испитание благодѣтелни, човѣколюбиви, беззлобни и благочестиви. Въ това се състои дѣтинското образование и възпитание по Божий образъ и подобие. А затова майката има нужда отъ много трудове и голѣмо внимание, защото младостъта е дива и има нужда отъ много надзиратели, учители, възпитатели и пр. Дѣтето е драгоцененъ и свещенъ залогъ у майката, която постоянно е длъжна да се грижи, да не би свѣтовната злоба промѣни разума, да не би съдружаванията съ развалени развали добритѣ нрави. А особено, майки, грижете се за дѣщеритѣ си, да ги направите благочестиви, цѣломъдренни, скромни, нелуксозни. Ако ги образувате тѣй, то не само тѣхъ и мъжете, нъ и дѣцата, и внуцитѣ имъ ще спасите, защото когато коренътъ е добъръ, и кловетѣ биватъ добри и хубави, а и пловетѣ сѣ сочни и сладки. Вий нѣма да ползвате само една душа, нъ заведиждъ много. Майчиното огнище е арена отъ която трѣбва да излизатъ много борци.

Много родители се грижатъ и неуморно работятъ, за да оставятъ на дѣцата си къщя, пари и други блага. И то е добро; нужно и длъжностъ първа и неизбѣжна е обаче да се погрижатъ, щото душата на дѣцата имъ да бѣде благодѣтелна, а волята имъ благородна. Отъ най-ранната имъ още възраст най-послѣ майката е длъжна да узнае природата и наклонността на дѣцата си. Тогава още тя точно да упъти дѣтето си и да го привикне къмъ надлѣжната работа, да накаже естественитѣ му душевни недостатѣци, защото много родители, които сѣ прѣнебрегнали това, видѣхъ дѣцата си да се търкалятъ изъ сѣдилищата, слѣдъ като испрахосали всичкото си имане, и да прѣмънатъ въ крайна бѣдность отъ голѣмо богатство.

Третьо жената трѣбва да бѣде вежлива къмъ слугитѣ и слугинитѣ, а не насилствена, гордѣ-

лива, защото и тѣ сѣ божии създания, братия наши, същества разумни и свободни, които иматъ нужда отъ образование и почивка. Работѣтъ, трѣбва да се възнаградѣтъ; работѣтъ, трѣбва да си отпочинѣтъ. Благостта и вежливостта отъ страна на домакинѣтъ къмъ слугитѣ прѣдизвиква любовта, прѣданността, готовността и послушността имъ.

Четвърто вежлива трѣбва да бѣде домакинѣта къмъ всички, които се намиратъ въ приятелски сношения съ семейството. Безъ обичта къмъ обществото, какъ може да цѣвти домашното щастие и миръ? Затова и домакинѣта трѣбва да се намира винаги въ добри отношения съ приятелскитѣ фамилии и често нѣма да зима прѣдъ видъ клевети, интриги, оплаквания и т. п., за да спечели повече и повече почитанието, обичта на съседитѣ, обществото, съпруга, чедата, слугитѣ. Домакинѣта ще слуша много нѣщо противъ мнозина, въ нищо безразсѣдно нѣма да каже никому — прѣмъгъчава много нѣща. А по такъвъ начинъ тя ще спечели обичта на съседитѣ и домашнитѣ приятели, а домѣтъ ѝ ще бѣде благочестивий и благородний домъ, въ който ще царува цѣломъждрието и вежливостта на домакинѣта.

Ето прочее вкратцѣ картината на християнската майка, добра домакиня, както Богъ и обществото ѝ изискватъ.

За образованието на жената въ България.

(Писма отъ Плевенъ.)

Писмо I.

Необходимость отъ образование за женитѣ у насъ.

Азъ и Вий, драга читателю, проживѣваме сега едно такова врѣме, въ каквото нашитѣ дѣди и баби не сѣ живѣли. Вѣкъму е знайно, че ний, Българитѣ, сме заживѣли свободенъ политически и държавенъ животъ отъ 16—17 години. Ний живѣемъ въ свободна България и ще се рече, ний сме хора на свободна България. Не искамъ да говорѣмъ за това, че ний сме жени на свободна България. Искамъ всички да си помислимъ върху такъвъ единъ въпросъ: като какви сме ний женитѣ на свободна България? въ какво се състои нашата свобода като жени? Ще бѣдемъ ли свободни, ако мажеть, мажеть на свободна България, подъ нѣкакъвъ начинъ или причина се отречеа отъ женитѣ на тази България и потърсеха, по свѣта други жени — жени, които да сѣ достойни да живѣятъ въ една свободна страна, като нашата? Азъ Ви се исказвамъ по този начинъ, не за да кажа нѣщо странно или нѣщо об-

идно, не. Азъ се исказвамъ тѣй, защото като имамъ дума въ това си писмо да говорѣмъ за необходимостта отъ образование за нашата жена, неволно ми мина мисълта, че ний сме народъ на една свободна България, която съществува и напредва политически, економически и умствено наредъ съ другитѣ Европейски държави; че ний сме Българки и че трѣбва да живѣемъ такъвъ животъ, какъвто живѣятъ хората въ свободнитѣ страни.

Кой най-добре живѣе въ свободна България? Кой най-много се наслаждава отъ свободна дѣятелностъ — отъ свободенъ животъ? Кой най-много може да прѣцѣни днешното ни свободно живѣние отъ онова въ робското — подъ турцитѣ? Кой най-много се бори да защитава и политическата, и економическата и умствената свобода на Българскій народъ? Кой? Невѣжний ли или образованний человекъ? Тукъ се спрамъ. За свобода се борѣтъ и свободата си защитаватъ само хора, които съзнаватъ, че имъ е потребна, за да могатъ да живѣятъ като хора свободни. Българскій народъ живѣй въ свобода, но не всички българи съзнаватъ свободата си. А какъ тѣй? ще ма запитате, може би. Ще отговорѣмъ. Казвамъ, че не всички българи съзнаватъ свободата си на това основание, като вѣрвамъ, че голѣма частъ отъ българското население е невежо, неграмотно и лишено отъ свѣтлината на науката. А въ тѣзи голѣма частъ население влиза най-много нашата жена. Ний женитѣ сме почти половината на Българското население въ княжеството. И ако останѣше на насъ да се боримъ противъ враговетъ на свободата ни, ний нищо не бихме могли да направимъ, поне каквото би трѣбвало отъ наша страна като жени, въ защита на тая свобода, която тѣй даромъ дѣшаме. Казвамъ, не бихме могли да поробимъ нѣщо поне отъ малко, споредъ онова, което работѣтъ нашитѣ другари-мажеть. Ето защо отъ свободата ний се ползуваме посредствено, т. е. нашата свобода ни се дава отъ мажеть и тѣ ѝ защитаватъ. Когато се говори за свобода, жената не си издига гласа. Ако казвамъ, че жената мълчи, не искамъ да кажа, че нѣкой ѝ принуждава да мълчи или че трѣбвало да мълчи. Ако мажеть стаиѣтъ политически или економически роби, то ний женитѣ ще сме два ката повече робини. Ако мажеть сѣ свободни — то ний два ката по-малко ще сме свободни отъ тѣхъ. А защо е тази зависимостъ така голѣма? Защо тѣй жената да става товаръ на мажа и умствено, и нравствено, и економически? Защо жената да нѣма непосредствена свобода, поне колкото се отнася до нейний умственъ, нравственъ и физически животъ? Защо нийдѣ въ общественитѣ работи да се не иска нейната намѣса поне морално, т. е. да се искаже като членъ на едно общество?

Още много такива питання може да си зададе, драга читателю, една мислица, умна жена. Още много въпроси, които стоѣтъ не бутнати въ нейната историческа съдба, умната и добрата жена може да се замисли. Нашитѣ врѣмена сѣ такива, щото неволно ни дохожда да си замислимъ по нѣ-

когажъ, че хора които посредствено се ползватъ отъ нѣкакъвъ свободенъ животъ, ама билъ той въ свобода за учение, въ свобода на мисленне, въ свобода за изказване, въ свобода на начинитъ за отношения къмъ другитъ и пр. не сж свободни, а робни. И хора съ посредствена свобода — не знайтъ право и искрено нито да ѝ осѣщатъ, нито да ѝ одѣйтъ. Такива хора мислятъ легко за неѣ. И като легко мислящи тѣ не знайтъ нито да ѣ некатъ, нито да се борятъ за неѣ. Тѣ знайтъ повече да робуватъ и при по-серпозни обстоятелства въ живота безропотни да се примиряватъ съ нещастната си съдба — нещастното робство.

(Слѣдва).

Книги и списания, получени въ дирекцията ни.

Православенъ проповѣдникъ религиозно-нравственно списание. Год. I, бр. 5.

Михалъ, Варненска повясть отъ Ф. Панайотовъ. София. Цѣна 1. л.

Учителски другаръ, научно-въспитателенъ вѣстникъ. Год. II, брой 17.

Опитъ върху влобращението отъ Иосифъ Адисонъ. Прѣводъ отъ Английски. Намира се за проданъ въ книжарницата на Ив. Б. Касаровъ въ София. Цѣна 60 ст.

Искра научно-литературно списание. IV кн. 10 Шуменъ 1893 година.

Юридически прѣледъ год. I кн. X Пловдивъ 1893 год.

Изворъ илюстрирано списание за ученици и ученички год. II кн. V.

Рецепти за ястия.

Макарони съ фуриата. Възвирате макаронитъ въ прѣсна вода съ малко солчица нецѣдивате ги и ги оставяте да се расхладятъ. Въ едно тенджерѣ тургате една лъжица брашно, малко масло (чисто) и ги тургате на слабъ огнь безъ обаче да се зачервени брашното прибавяте послѣ и малко мляко до 150 гр. и оставяте тѣ да връжатъ малко. Послѣ това оставяте и тѣзи салца да се расхладн и прибавяте малко сирене. (швейцарско, или пармезанъ) и 6 яйца и всичко това размѣсено разбивате.

ПОДЛИСТНИКЪ 1)

Славянски жени.

Отъ Захеръ Мазохъ.

ВЪРА БАРАНОВА.

Попъ Анастасъ Димитровицъ Барановъ имаше единвайсетъ дѣца, отъ които шестъхъ бѣхъ момичета. Най-голямата се наричаше Вѣра. Попъ Анастасъ, напоенъ отъ духътъ на новитъ врѣмена, бѣше рѣшилъ да даде на дѣщеритъ си по-високо, по-научно образование. Той особено много се занимаваше съ Вѣра, на които се стараеше да даде въз-

Зеяме макаронитъ и попаряме съ чисто масло и прибавяме пакъ отъ сжщото сирене малко нецѣргано. Нарездаме макаронитъ въ една телена дълбока и, слѣдъ като ги полѣемъ съ горѣтирготвенната салца, опичае ги въ фуриата.

Когато ги сервираме, прѣскаме макаронитъ съ малко ситенъ захаръ.

Домашна медицина.

Рязанне и одрасканне. Лекитъ наранявания съ ножъ обикновено се нецѣрватъ съ смѣсъ отъ студена вода и оцетъ или съ тафта; прѣдварително трѣбва да нецѣрнемъ влагата и при-близимъ разрѣзанитъ части. Тафтата покрива и запазва рѣзаното мѣсто отъ влиането на въздуха и не остава да се образува рана. Обаче ако рязаното мѣсто е голѣмо и дълбоко, то скоро трѣбва да го покрѣмъ съ намокрено въ вода платно или, ако е възможно, и въ растопенъ ледъ и вѣщи 5 минути да го промѣняваме. Ако ли кръвта тече силно и кръвотечението е продължително, то тутакси трѣбва да се привика лѣкаръ. Всички други мѣрки, които сж въ употребленне у народа, като налагане прахъ, пайдзини и н. п. не могатъ да съединятъ разрѣзаното мѣсто и сж вредителни.

Одрасканнето се нецѣрва, както и лекото рязанне, само трѣбва да се прѣдпазва отъ въздуха и триеннето съ други прѣдмети.

Извѣстие.

Тѣй като второто полугодие на списанието ни, отъ когато ще почне трижъ въ мѣсеца издаванието му, наближава, а пѣкъ има още много отъ нашитъ абонати, които не сж още внесли абонамента си, то дирекцията на «Ж. Свѣтъ» най учтиво моли тия Г-жи и Г-да, щото да побързатъ съ внасянието си, защото иначе ще затруднятъ дирекцията.

Абонаментитъ се внасятъ съгласно извѣстнето въ 8-ий брой III на списание. Сжщо може и на настоятелитъ на списанието ни, които сж:

въ ст. София	г-нъ Цв. Х. Стояновъ
въ гр. Пловдивъ	г-нъ Ст. Лимоновъ
въ гр. Свищовъ	г-нъ Иванъ Ив. Попповъ
въ гр. Ст-Загора	г-нъ П. Касабовъ.

можность да вкусн отъ всички челоувѣчески знания. Когато доде редѣтъ до втората му дѣщеря Надежда, той показа по малко усърдие. Третията, Любовь, биде още по-изоставена. Сетѣвъ се сирѣ тамъ. Той справедливо намѣрваше, че изъ къщи се търкалятъ твърдъ много мѣлнички създания съ дълги коси. Всичкото му знание не би постигнало.

Останалитъ три сестри захванахъ слѣдователно да растатъ, както всички малки момичета въ село. Понеже Надежда и Любовь не бѣхъ получили много по-високо възпитанне, то останалхъ по привързани къмъ малкитъ невѣжи, отколкото къмъ по-голямата, която живѣеше усамотена и не вземаше никакво участие ни въ игритъ, ни въ разилеченията на сестритъ си. Тя бѣше вкусна твърдъ много отъ плодетъ на науката, плодове, малко или много,

Книжевно извѣстие.

Който иска да си достави много полезнитѣ за женския полъ книги:

I. Запазване здравето на женитѣ, понятия за менструацията, родилния период и прочее.

II. Наставления за припазване отъ противоилюстното бабуване и родилния период следъ бабуването, нека се отнесе до прѣводачката и издателката имъ Н. Хр. Бъчеварова, въ София.

Първата книга струва съ испращането 1.60 стот., а втората 65 ст.

ЕКОНОМИЧЕСКИ САПУНЪ

НА

ХР. ИВ. РИЗО,

награденъ съ златенъ медаль въ I-то Българско Земледѣлско-Промышленно Изложение въ Пловдивъ.

Прѣдпочитайте винаги сапуна, който къмъ едната страна носи бюста на Н. Ц. В. Фердинанда I Български князь, а къмъ дъглата — надписа: сапунена фабрика, първо качество — Христо Ризо, Варна.

Корреспонденция.

Г-и и Г-а Чушковъ, Тукъ. Ст. Х. Гендовъ София. М. Стефанова, Класура. Л. подполковникъ Митова София. М. Стоянова с. Бацова-махла. Ст. Батаковъ Севлиево. Т. Дончева, Тулча. Е. Парусева София. Х. Поповъ с. Кайбизаръ. Ж. Теодосева Шуменъ. Е. Гаджева, Р. Николова. Н. Илиева, С. Пайденова, Д. Иванова, А. Попова, Т. Славова, А. Янева, Е. Д. Иванова, Пловдивъ подучихме стойността на едногодишно течение на списанието, заедно съ притурката.

Г-а М. Г. Говедарова Пловдивъ подучихме стойността на едногодишно течение на списанието.

Г-а Е. П. София. Гръшката се поправи. Расписката до

запретени въ всички врѣмена за женитѣ.

Скоро Вѣра надмина баща си въ знанията. Тя бѣ учила древнитѣ и новитѣ езици и ги знаеше толкова, колкото да може да чете авторитѣ въ оригиналния текстъ. Слѣдователно тя поглѣщаше всичко, каквото падеше въ рѣцѣтъ ѝ, всички родове научни произведения, романи, журнали и брошури.

Тя бѣ хубаво момиче. Свежето ѝ тѣркасто лице бѣ пълно съ оживление и духовитостъ. Вѣра бѣше още по-хубавичка понеже въ ней имаше достатъчно женско тиешествие и тя не оставише въ пренебрежение туалета си. Срдия на растъ, легка, съ пѣргави движения, които прекрасно хармонизирахъ съ яснитѣ ѝ изразителни очи, съ малкъ закривенъ носъ, знакове на природа впечат-

Г-а Р. Др. София да се счита не дѣйствителна. — Г- Н. И. София. Важността на показанитѣ отъ Васъ етюди отдавна ний знаехме, нѣ по нѣмание достатъчни испочници се бавихме толкова. Потърпѣте още малко и желанието Ви ще се удовлетвори. — Г-а Б. Ив. Х. г. Орѣховица. Ако можете да ни покажете друго лице, ще ни задължите. За сега спрѣхмѣ. — Г-жа Е. Х. Б. Ст-Загора. Покажете въ кой градъ и съ какъвъ адресъ получавахте по-напрѣдъ. Г-жа М. К. София. Ще ви пишемъ. — Г-жа Ц. Д. Севлиево. Працата Ви се всичкитѣ излѣзли до сега броеве, съгласно II извѣстие въ 8-ий брой на списанието ни.

Обяснения

на обрасцитѣ отъ рѣждѣлиятъ въ притурката брой 6.

№ 1. Дечка, шевица за възглавница. Може да се употреби за вѣстниковѣстилице, за възглавница кадифена и за други подобни нѣща, като се ошива съ коприна и се измѣнява нмето. Дечка на: споменъ, вѣстници и пр.

№ 2. Бабка за килимъ. Ошива се върху кремъ атласъ. Кръстѣтъ, котвата, срдцето се ошиватъ съ кадифѣнци, като имъ се подложн вълна и се окрѣжи съ сърма. Зинажирѣтъ на котвата а сжрменъ и се оплита съ кука. Цвѣтътъ на кръста е кафеенъ, куршуменъ, а на срдцето аленъ. Пламъкътъ на срдцето се ошива съ тъмна сърма, а букета съ маслинисна коприна. Цвѣтия на букета «не ма забравяй» се ошиватъ съ синя отворена. Околноститѣ на рисункитѣ, дѣто стои цифрата 2 сж отъ маслинисенъ плюшъ, а рамкитѣ му се ошиватъ съ златенъ кордонъ. Слѣдъ като се ошиватъ тѣзи двѣ отдѣлни части, подвързва се по слѣдующий начинъ: зема се картонъ по показаната величина и въ срдцата му се обтѣга ошитата срдия часть, като ѝ се подлага памукъ. Послѣ се отрѣзва споредъ показаната около рисункитѣ черта, плюша и се обтѣга върху по тѣнкия картонъ, разрѣзанъ отъ срдцата сжщо както и плюша, на който крайщата му се подгъватъ. Сжщото се ошива върху бѣлъ атлазъ и се употребява като картина, която показва симбола на вѣрата, надѣждата и любовта.

№ 3. Възглавница. Зима се четвъртитъ аленъ плюшъ, ва който се ошиватъ 4 листа, означени подъ буквата а 3 съ тънка сърма крайщата, а празната имъ часть съ фолоро ягодено (фрезъ) а листовнитѣ жили (лжчи) съ злато и пулъ. Долнитѣ малки листове и клончето съ тънка сърма при подлаганне бамбаки. Другата часть на възглавницата б 3 ще се покрие съ атлазъ, а върху него ще се ошие копринена дантела, ошита съ сърма. Възглавницата ще се подвърже на около съ атлазъ, направенъ на буврантъ.

№ 4. Монограмли и шевица.

Е. Манова.

лителна и подвижна, вѣсторженна, своеволна и енергическа.

Единъ день тя обяви на родителитѣ си, че ще отиде да се учи по медицината. Баща ѝ тежко въздѣхна. Майка ѝ отъ неочаквано уплашване падна на столѣтъ си. Тѣ не ѝ възразихъ, тѣй като знаехъ, че нищо не може ѝ удърже. Пригответи си дрѣшкитѣ, накара да ѝ заведѣтъ на близката станция и отъ тамъ въ Киевъ. Щомъ стигна въ Киевъ, тя захвана да се учи съ упорита ревностъ, която като че е специаленъ даръ на руската раса. Много други момичета слѣдвахъ сжщитѣ науки не съ по малко залягане и пристрастие; между това Вѣра скоро ги надмина всички и спечели въ сжщото врѣме и уваженieto и удивлението на профессоритѣ и студентитѣ.

(Слѣдва).

ПРИТУРКА

ЖЕНСКИЙ СВѢТЪ

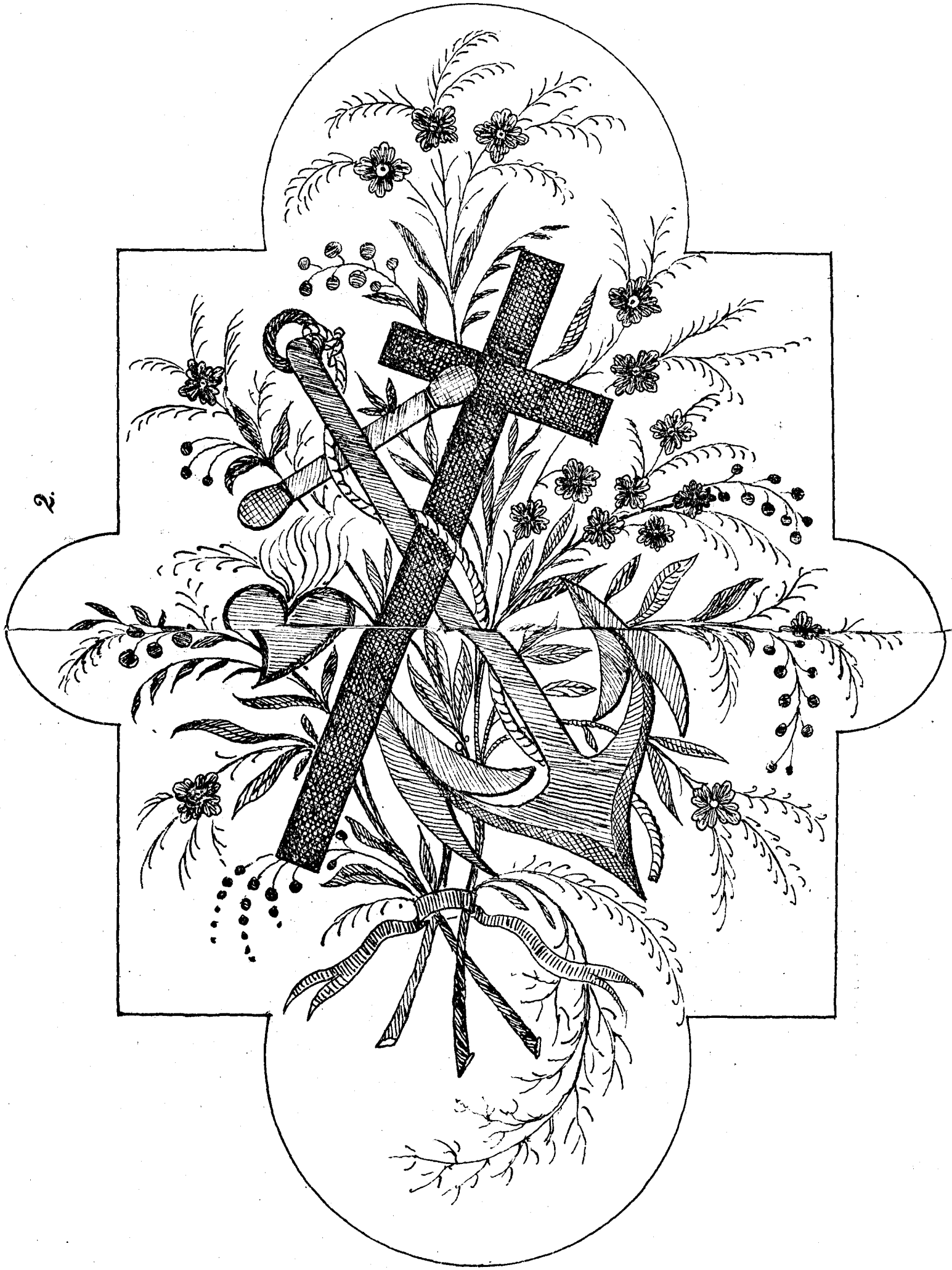
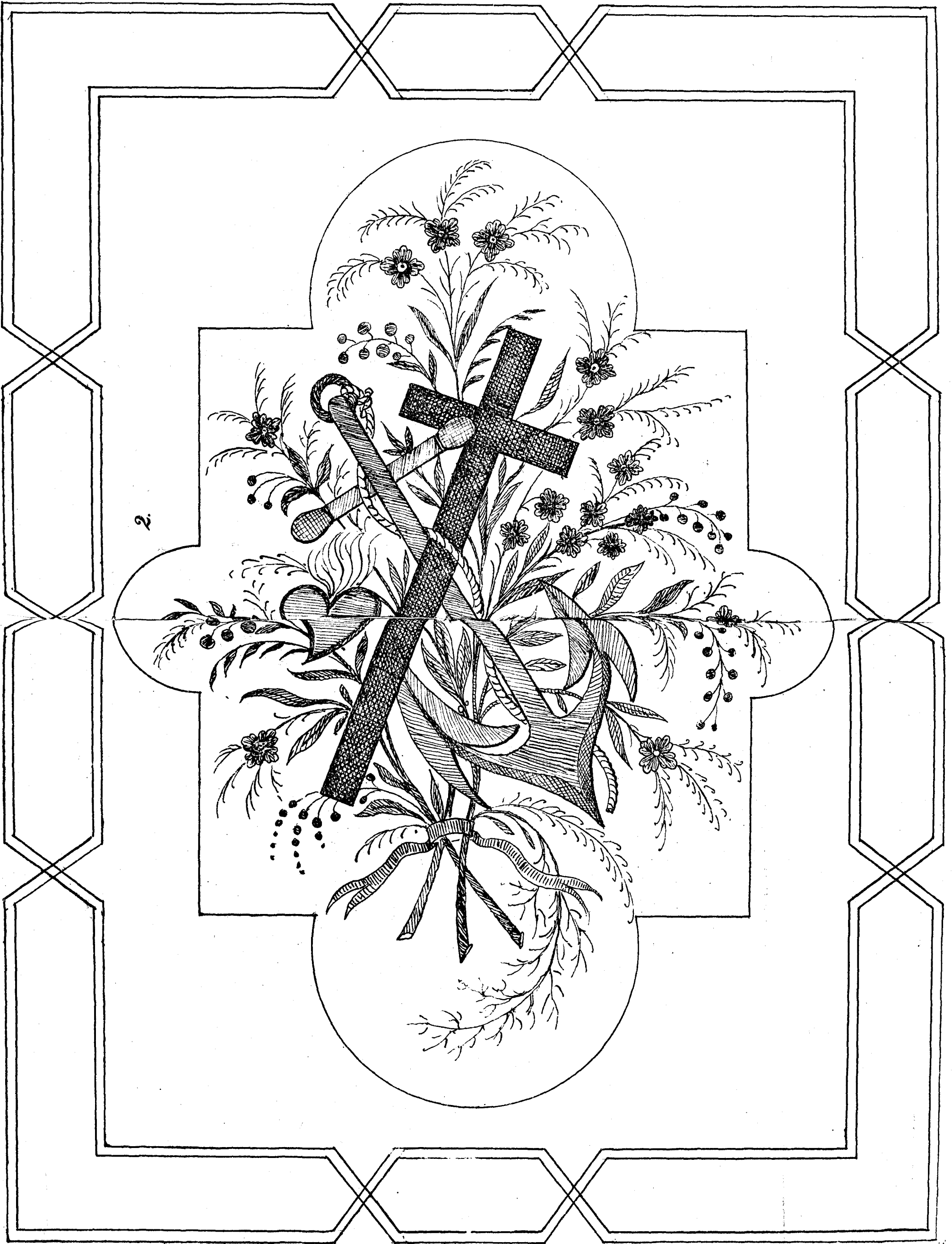
Объяснения на образцѣтъ се намираѣтъ въ II-й брой на списанието.

Год 1

1. Юний 1893.

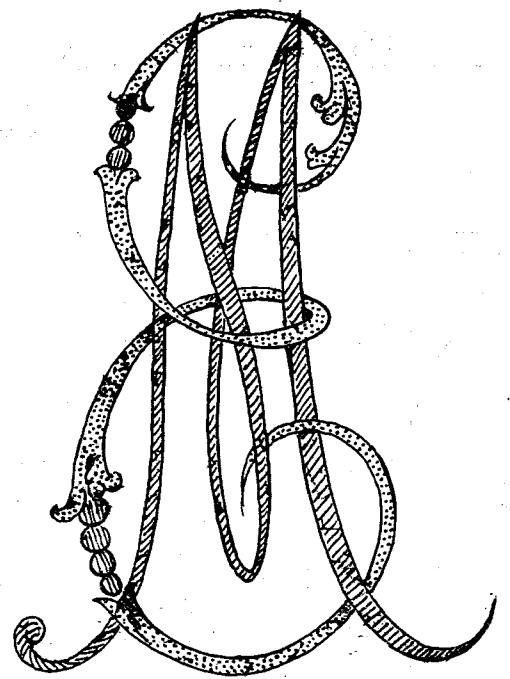
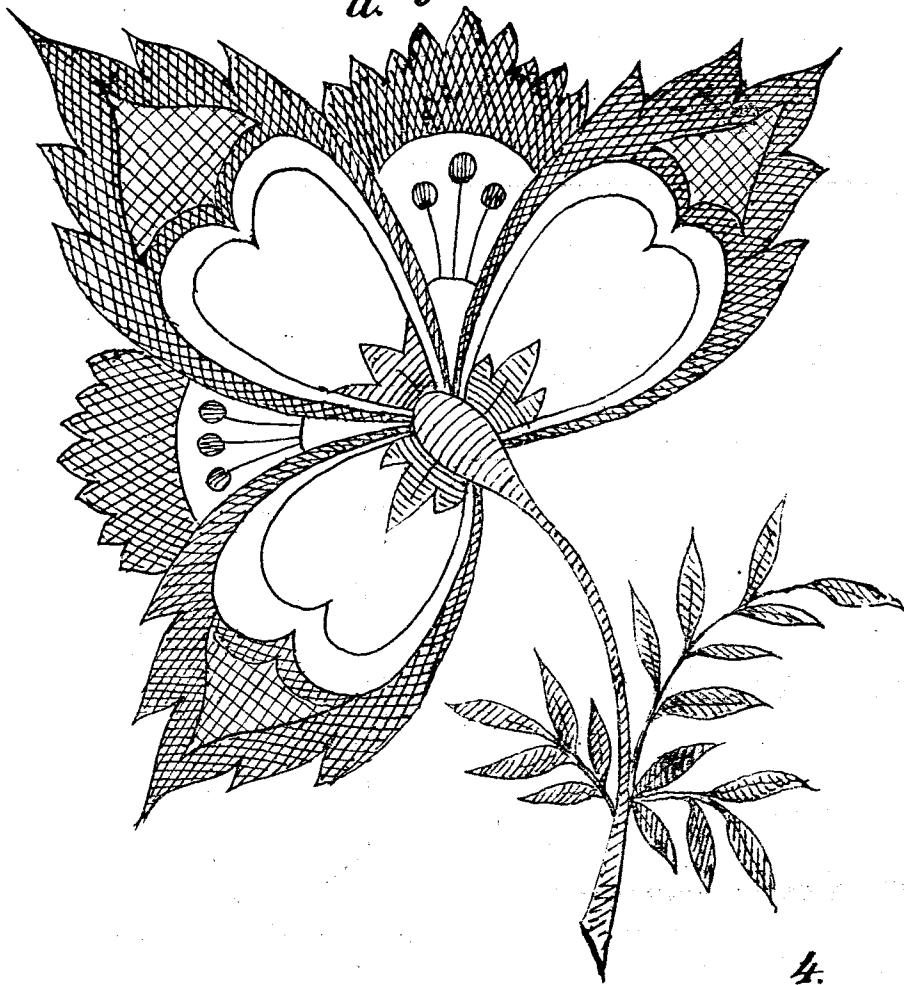
Брой 6.

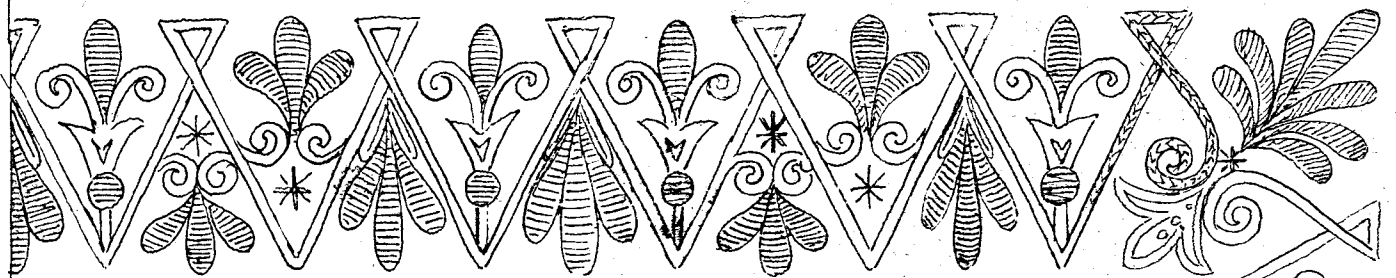

2.

a. 3

4.

b. 3.

